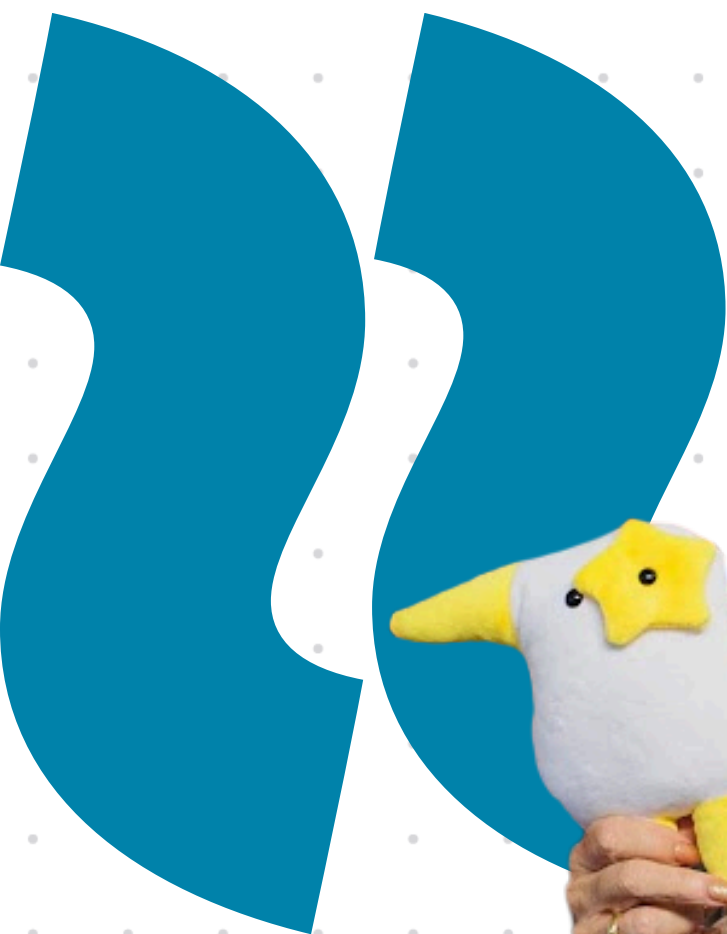

5 ЛАЙФГАКІВ, ЯК ДОПОМОГТИ ДІТЯМ РОЗКРИТИ ТАЛАНТИ

від Конні Фортунато
за матеріалами

Онлайн-толоки стійкості

4/2024

ВСТУПНЕ СЛОВО

Програма соціально-емоційного та етичного навчання (СЕЕН) називає музику, як і інші типи творчого вираження, одним зі способів активного навчання – включеного, тобто навчання через присутність. Таке навчання передбачає проактивну позицію учнівства в процесі засвоєння матеріалу, а не його пасивне споживання. І ви ніколи не зможете прожити СЕЕНівський досвід, якщо ви не включені. До уроків СЕЕН можна додавати музику. Ми знаємо від тренерок і тренерів СЕЕН, від закладів, що впроваджують програму, що діти добре на це реагують. Пісні, мелодії, навіть музиканти – серед джерел ресурсності.

Олександр ЕЛЬКІН,
голова Ради ГО «ЕдКемп Україна», співведучий Толок Стійкості

Музика, як і інші види творчості, можуть бути ресурсом і давати людині наснагу. Моїм музичним ресурсом є багато пісень і напрямів. Та особливо люблю пісню «Люди, як кораблі» гурту «Скрябін». Також дуже люблю чуттєву пісню «Голос води», яку виконують ONUKA, ДахаБраха, Катя Chilli і The Maneken.

Слава ФРОЛОВА,
телеведуча, засновниця Фонду підтримки і розвитку молодого мистецтва України, зіркова співведуча Толок Стійкості

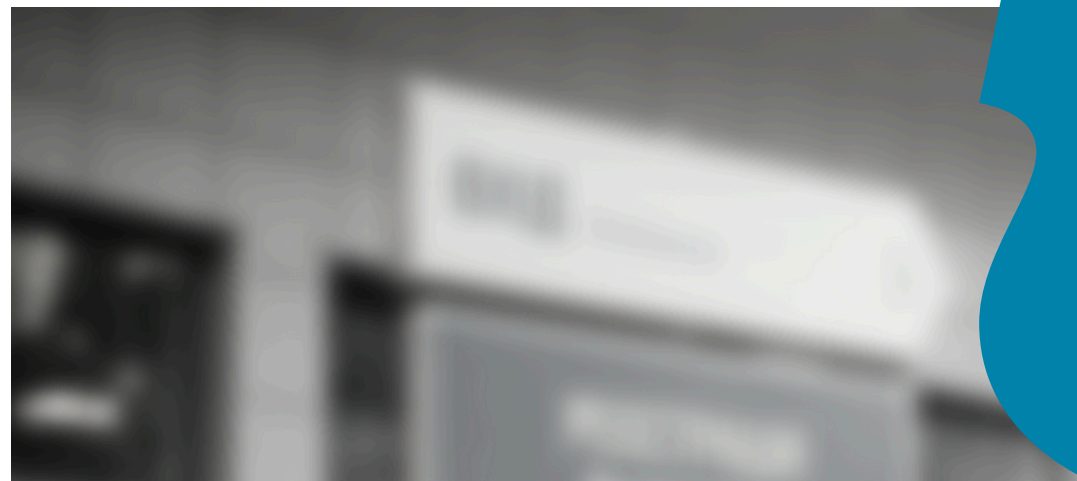

Часто, коли ми чуємо «музика і юнацтво», то перше, що спадає на думку – музично обдароване учнівство. Хочу наголосити, що всі діти мають музику всередині себе. Тож ми можемо розглядати музику як універсальне, глобальне явище. Я не говорю про розвиток професійних музикантів чи музикинь. Навпаки, ми говоримо про те, як музика формує співчутливих відповідальних громадян і громадян.

Констанція ФОРТУНАТО,
засновниця і президентка Music Camp International, міжнародних проектів Canticum Novum International і Musedics International, спікерка Толоки стійкості # 4/2024

ПРО АВТОРКУ

Конні Фортунато — засновниця і президентка міжнародних проєктів Canticum Novum International і Musedics International, а також Music Camp International.

Вона має понад 40 років досвіду роботи у сфері музики й освіти, розробляє програми музичного навчання для різних вікових груп — від дошкільнят до дорослих, проводить тренінгові семінари й бере участь у хорових фестивалях як запрошена диригентка. Її музичні табори, як офлайн, так і онлайн, поєднують дітей у творчості. А ще Конні співпрацює з Міністерством освіти і науки України та соціальними службами, щоб залучати українських дітей до своїх проєктів, і має звання Почесного посла миру в Україні.

ІНСТРУКЦІЯ

- 4** Про авторку
- 5** Лайфгак # 1. Рухайтесь малими кроками
- 7** Лайфгак # 2. Залучайте учнівство у створення музики
- 9** Лайфгак # 3. Інтегруйте всі стилі навчання на заняттях музикою
- 11** Лайфгак # 4. Ставте правильне запитання
- 13** Лайфгак # 5. «Підберіть ключик» до кожної дитини
- 15** Практичний подарунок від спікерки

РУХАЙТЕСЬ МАЛИМИ КРОКАМИ

Лайфгак # 1

Пам'ятайте:
мотивація —
це потужна сила

На початку Толоки я була дуже щаслива почути «Щедрик». Два роки тому я була в Києві, ми виступали із цією мелодією, і діти грали її на дзвіночках. У США всі знають про цю щедрівку і те, що вона має українське походження. Я думаю, що зараз як ніколи в історії діти і юнацтво неймовірно потребують стійкості та надії. Цього допомагає досягти сила музики.

Музика має неймовірну силу трансформувати людей. Видатний освітянин, музикант з Південної Америки Хосе Антоніу Абрео казав: «Музика незворотно змінює дитину. Це не означає, що дитина займатиметься музикою професійно. Вона може стати лікарем або лікаркою, учителем або вчителькою літератури чи вивчати право. Але те, що дала музика, закарбується в дитині назавжди».

Конні наголошує, що мотивація – це потужна сила. Вона завжди працює і подібна до гравітації: якщо вона не працює на нас, то вона працює проти нас. Іншими словами, коли дитині нудно, то буде проблематично залучити її до музики, та коли стає цікаво, то ця мотивація захоплює її.

За роки досвіду в музичній освіті Конні зрозуміла, що діти навчаються найкраще, якщо рухатися малими кроками. Тому вона практикує заняття тривалістю 55 хвилин, протягом яких проводить 8-9 мікрорепетицій, упродовж яких залучає всі стилі навчання і канали сприйняття.

«Щедрик» у виконанні вихованців і вихованок Конні

bit.ly/4g1ct0i

ЗАЛУЧАЙТЕ УЧНІВСТВО У СТВОРЕННЯ МУЗИКИ

Лайфгак # 2

Докладіть
максимальних
зусиль, щоб ваше
учнівство отримувало
задоволення
від музики

У мозку людини є ділянка, яку я називаю «конденсатор радості». Вона розвиває праву орбітофронтальну кору і займає 35 % мозку у дорослих. Тож, головна мета, якої нам варто досягати, коли ми залучаємо дітей у музику, — щоб вони отримували задоволення.

Є неймовірний віолончеліст на ім'я Йо-Йо Ма, і коли він описує свій процес навчання музики, то говорить так: «Навчаючи музики, я передаю людині щось, що житиме в ній надалі».

Упродовж тривалого часу музика була академічною. Й учнівство вивчало щось ПРО музику, а не те, ЧИМ власне Є музика. Тоді як ключова річ у задоволенні від музики в тому, щоб залучати учнівство в її створення. Дуже важливо наповнювати життя учнів і учениць радістю і через це допомагати їм нарощувати мозок, надавати їм інструменти для сили, упевненості, подолання труднощів і розвитку внутрішнього потенціалу.

Якщо говорити про музику і мозок, то тут важливо розпочинати з рухової кори, яка бере участь у русі і відповідає за психомоторну діяльність. Деякі діти виражають музику рухаючись.

Наступна частина мозку — префронтальна кора. Це не є щось фізичне, ця ділянка відповідає за ухвалення рішень і моделі поведінки. Далі — прилегле ядро і мигдалеподібне тіло, які відповідають за емоції. А гіпокамп бере участь у формуванні пам'яті.

Якщо говорити коротко, то музика — єдина річ, яка проникає у всі частини мозку. Тож очевидно, чому необхідно додавати музику в освітній процес і навчання дитини.

ІНТЕГРУЙТЕ ВСІ СТИЛІ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ МУЗИКОЮ

Лайфгак # 3

Відійдіть від звичних
міркувань, що коли
дитина грає чи співає
небездоганно, вона
не є музично
обдарованою

**Музика допомагає різнобічному розвитку дитини.
Це — співпереживання, емпатія, дисципліна, історія, мови.
Тож, коли ви займаєтеся музикою з учнівством,
то розвиваєте дітей на різних рівнях.**

Дуже важливо змінити модальність і відійти від наших звичних міркувань про те, що дитина грає чи співає небездоганно і тому не є музично обдарованою. Дуже багато разів Конні на практиці переконувалася в тому, що діти, які спочатку погано співали, потім розкривалися і мали чудовий ритм. Цікаво те, що це працює не тільки з молоддю, але й людьми літнього віку. А ще є багато прикладів, коли люди з порушеннями у роботі нервової системи чудово відтворюють ритм і танцюють, коли їм показати, як це робити.

У навчанні є різні стилі, через які воно відбувається. Це — візуальний, аудіальний, читально-писальний, кінестетичний, вербальний (або лінгвістичний), соціальний (або міжособистісний), усамітнений (або внутрішньоособистісний). Дуже важливо інтегрувати всі ці стилі навчання на заняттях музикою.

СТАВТЕ ПРАВИЛЬНЕ ЗАПИТАННЯ

Лайфгак # 4

Відкрийте,
наскільки учнівство
є обдарованим

Я була в Україні багато разів. Одна з найбільших змін в українському вчительстві, яку я бачу сьогодні, — це усвідомлення того, що діти навчаються краще, коли їх заохочують і хвалять, а не критикують. І я бачу велику трансформацію українських освітян і великий зсув у тому, що вчительство менше вказує на помилки чи те, чого діти не знають, а разом досліджують те, що вони знають, і так підсилюють дитячий розвиток.

Найголовніша сила музики в тому, що жодна дитина не є остронь неї, бо кожен і кожна мають музику всередині себе. Але це не означає, що всі можуть одразу добре співати чи грати на музичних інструментах. Це означає, що здатність до музики може ховатися всередині дитини або проявлятися назовні. І це одна з причин, чому в проєкті Musedics* Конні з колегами створюють ансамблі, бо діти мають здатність надихати одні одних.

Багато разів у практиці Конні траплялися випадки, коли вона просила зробити щось музичне, і дитина казала, що не може. Діти звикли чути про те, що вони не музиканти, у них немає слуху чи вони мають займатися чимось іншим. Це неправильно. Роль учительства — відкрити, наскільки учнівство є обдарованим.

Професор Гарвардського університету Говард Картнер казав: «Якщо ми ставимо неправильне запитання, то отримаємо неправильну відповідь, а якщо ставимо правильне запитання, то отримуємо правильну відповідь». Тож, коли ми споглядаємо дітей і питаємо — чи обдарована та чи інша дитина, це означає, що ми поставили неправильне запитання. Правильне запитання: наскільки музично обдарованою є ця дитина?

** Musedics International — міжнародний музичний проєкт, ініційований неприбутковою організацією Canticum Novum International. У межах проєкту щосеместру протягом 13 тижнів проводяться музичні заняття (раз на тиждень заняття з хорового мистецтва і раз — навчання гри на інструменті). Спочатку заняття проводилися лише онлайн, але потім їх розширили до позашкільних програм на місцях. Віртуальні заняття є міжнародними та проводяться в режимі реального часу індивідуально, для невеликих або великих груп. Наприкінці кожного семестру відбуваються віртуальні концерти.*

«ПІДБЕРІТЬ КЛЮЧИК» ДО КОЖНОЇ ДИТИНИ

Лайфгак # 5

Віднайдіть шлях,
яким дитина
буде навчатися
найпродуктивніше

Якщо в людини заблоковані одні з «дверей» сприйняття, наприклад, зір, ми маємо інші «двері» — канали сприйняття, які можемо використовувати. У цьому ключ успішного залучення дітей, адже хтось краще сприймає нову інформацію на звук, хтось — написаний текст, а хтось — на дотик.

Конні відкрила для себе музику в ранньому віці, бо зростала в музикальній родині. Та найбільше відкриття вона зробила згодом, коли мала урок з дітьми.

Одного разу їй зателефонували батьки трьох дітей, і попросили, щоб Конні навчала їх музики. Особливість була в тому, що одна донька мала порушення слуху та носила слуховий апарат. Отож, Конні почала з нею уроки й помилково подумала, що зможе навчати її так, як робила це раніше. Але на першому ж уроці самооцінка Конні як учительки впала до нуля, бо ця дитина не вивчила нічого. Тоді педагогиня сказала собі, що дитина може навчатися, і проблема полягає саме в Конні, чи зможе вона навчити дівчинку.

Наступного разу, коли дитина прийшла на урок, учителька почала грати їй музику, доторкаючись до її руки. Під кінець уроку Конні поставила собі 100 балів, бо дитина засвоїла все. Кількома днями пізніше їй зателефонувала мама дівчинки і сказала, що її донька після уроку посадила свою ляльку за піаніно і провела для неї точнісінько такий же урок, який був у неї. Для Конні це відкрило новий світ — вона усвідомила: варто віднайти шлях, яким дитині навчатися найпродуктивніше.

ПРАКТИЧНИЙ ПОДАРУНОК ВІД СПІКЕРКИ

Вправа «Співаємо разом»

Цю вправу можна виконувати багато разів у різних варіаціях. До прикладу, її можна робити, зокрема, і з дітьми з порушеннями зору. Відмінність лиш у тому, що для них ви не показуєте, як ставити руки, а доторкаєтеся до них, щоб вони відчували, як формується звук.

Як робити?

1. Простягніть руки вперед, долонями одна до одної, ніби ви будете стіну.
2. Поверніть долоні до підлоги, руки так само тримайте витягнутими.
3. Повторіть рухи долонями: стіна – підлога.
4. Додайте звук. Коли повертаєте долоні одна до одної співайте вищий звук, коли до підлоги – нижчий звук.
5. Повторіть рухи і звук кілька разів.
6. Додайте новий рух: на витягнутих руках поставте долоні одна до одної, а потім зробіть парасольку – витягніть руки догори, поверніть долоні до підлоги і трохи зігніть їх. Додайте до руху парасольки вищий звук.
7. Об'єднайте всі рухи і звуки у такій послідовності: стіна, парасолька, стіна, підлога. Повторіть кілька разів.
8. Ускладнюємо вправу: робимо рухи і звуки у зворотних послідовностях. Спочатку можна потренувати рухи, а потім додати звуки.
9. Додайте до довгих звуків і плавних рухів короткі звуки і швидкі рухи.

Відео виконання вправи

bit.ly/4fVSXCu

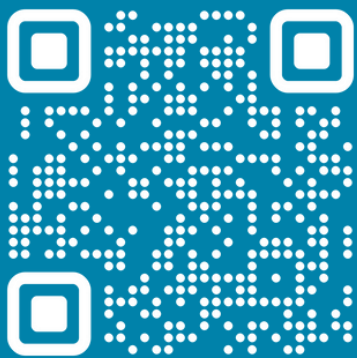
ТОЛОКА СТІЙКОСТІ

Сьогодні ми маємо розвивати й розвиватися, пізнавати нове і ділитися знаннями, навчати і навчатися, бути міцними й зміцнювати спільноту для того, щоб будувати вільне та незалежне майбутнє нашої держави. Зміцнити власну стійкість, щоб мати змогу реагувати на події зі співпереживанням до себе, до людей навколо, до країни – завдання № 1 на шляху відновлення України й зцілення суспільства. Ми пропонуємо піти разом із нами шляхом формування стійкості і запрошуємо Вас на онлайн-формат подій зі стійкості, порозуміння, співпереживання – Толоку Стійкості.

Толока Стійкості – це:

- 🏠 онлайн-зустрічі з відомими експертками й експертами;
- 🏠 практики для формування навичок стійкості та розширення власної зони «все гаразд»;
- 🏠 буклет із 5 спікерськими ідеями, які можна використати вже зараз з акцентом на відновленні України від наслідків війни;
- 🏠 можливість поставити свої запитання у прямому етері;
- 🏠 вікторина, переможці якої отримують цікаві подарунки;
- 🏠 сертифікат (якщо Ви підтвердите, що підвищили власну кваліфікацію).

Стаття за результатами
Толоки стійкості
3 / 2024
на порталі НУШ

bit.ly/4ggH8og

Як пройшла Толока
стійкості # 4 / 2024
дивіться на ютуб-каналі
EdCamp Ukraine

bit.ly/recresiliencytoloka14

Відкрито реєстрацію
на Толоку стійкості
1 / 2025!

bit.ly/applyresiliencetoloka15

Ініціатива здійснюється за підтримки федерального уряду Німеччини у межах програми «Громадянська служба миру» [Civil Peace Service Ukraine – GIZ ZFD](#).

© Усі права захищені. Усі тексти, зображення, графіка, анімація, відео, звуки та інші матеріали захищені авторським правом та іншими законами про захист даних.

Забороняється копіювати, поширювати, змінювати або передавати третім особам вміст буклету без попереднього письмового дозволу ГО «ЕдКемп Україна».